

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1946.

SÉANCE DU 19 JUIN 1946.

Proposition de loi modifiant l'article 9 de la loi du 31 mai 1888, établissant la libération conditionnelle et les condamnations conditionnelles dans le système pénal.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Les praticiens du droit, magistrats et avocats, ont souvent manifesté le vœu de voir élargir l'application par les tribunaux répressifs de ce qu'on appelle communément le « sursis », c'est-à-dire de la possibilité pour le juge pénal de prononcer la condamnation mais d'en suspendre l'exécution pendant un temps d'épreuve, à l'issue duquel le condamné « amendé » est déchargé de la peine.

Cette très heureuse mesure existe dans tous les codes pénaux.

Elle repose sur notre doctrine classique de la peine.

Celle-ci revêt trois caractères.

Elle est exemplative, c'est-à-dire suffisamment grave pour garder la société contre la multiplication des infractions.

Elle est personnelle ou expiatoire, c'est-à-dire adaptée au degré de culpabilité personnelle du délinquant.

BELGISCHE SENAAT

BUITENGEWONE ZITTING 1946.

VERGADERING VAN 19 JUNI 1946.

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 9 der wet van 31 Mei 1888 waarbij de voorwaardelijke invrijheidstelling en de voorwaardelijke veroordeelingen in het strafstelsel worden ingevoerd.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

De praktizijns van het recht, magistraten en advocaten, hebben vaak blijk gegeven van den wensch dat de toepassing door de strafrechtbanken zou worden verruimd van hetgeen doorgaans wordt genoemd « schorsing », nl. de mogelijkheid voor den strafrechter, de veroordeeling uit te spreken, maar de tenuitvoerlegging daarvan te schorsen gedurende een proeftijd, na afloop waarvan de veroordeelde, die « zich heeft gebeterd, » van de straf wordt ontslagen.

Deze zeer gelukkige maatregel bestaat in al de wetboeken van strafrecht.

Hij berust op onze klassieke rechtsleer van de straf.

Deze vertoont drie kenmerken :

Zij strekt tot voorbeeld, d.w.z. zij is voldoende ernstig om de samenleving te behoeden voor de vermenigvuldiging der inbreuken.

Zij is persoonlijk en dient als boetedoening, d.w.z. zij is aangepast aan den graad van persoonlijke schuld van den delinquent.

Elle est moralisatrice, c'est-à-dire servant à l'amendement du coupable.

Or, la loi de 1888, si elle tient compte des caractères précités de la peine, notamment par la menace qu'elle tient en suspens, ne produit, de l'avis de nombreux praticiens, pas tous ces effets parce que son champ d'application s'est avéré, au cours d'une pratique de cinquante-huit ans, trop restrictif.

L'article 9 prévoit deux conditions à l'octroi du sursis.

Il faut que le condamné n'ait encouru antérieurement aucune peine criminelle ou correctionnelle.

Cette condition n'est pas ici en cause.

Mais il faut que les peines d'emprisonnement principal et subsidiaire, que le tribunal actuellement saisi se propose de prononcer, quand on les totalise, ne dépassent pas six mois.

A notre sens, le terme de six mois doit être changé et remplacé par un délai plus long que nous proposons de voir porter à deux ans.

Il faut éviter, ce qui se produit couramment dans la pratique judiciaire, que le magistrat se trouve en face d'un délit trop grave pour appliquer une peine de six mois et devant un délinquant personnellement excusable ou évidemment amendable pour qui le sursis est « juste et moralisateur ».

Les praticiens du droit ont tous connu ce dilemme tragique : ou bien excuser le « fait » et négliger le caractère exemplatif de la peine en prononçant une peine de six mois pour appliquer le sursis, ou bien adapter la peine à la gravité de l'infraction, par conséquent aussi rendre le sursis impossible et risquer de prononcer, à regret souvent, une peine inadaptée à

Zij bevordert de zedelijkheid, d.w.z. dient tot verbetering van den schuldige.

Welnu de wet van 1888, zoo zij rekening houdt met de hooger vermelde kenmerken van de straf, onder meer door de bedreiging die zij inhoudt, brengt, volgens het advies van talrijke praktizijns, niet al deze gevolgen mede omdat haar toepassingsgebied in den loop eener praktijk van acht en vijftig jaar al te beperkend is gebleken.

Artikel 9 voorziet twee voorwaarden voor het verleen van de schorsing.

De veroordeelde mag vroeger geenerlei strafrechtelijke of boetstraffelijke straf hebben opgelopen.

Deze voorwaarde komt hier niet ter sprake.

Maar het is noodig dat de straffen van hoofdzakelijke en van vervangende gevangenisstraf, die de thans betrokken rechtbank voornemens is uit te spreken, zes maanden niet overschrijden, wanneer men ze totaliseert.

Naar onze meening dient de termijn van zes maanden gewijzigd en vervangen door een langeren termijn, dien wij voorstellen op te voeren tot twee jaar.

Er dient vermeden, hetgeen in de gerechtelijke praktijk doorgaans gebeurt, dat de magistraat zou staan tegenover een al te ernstig misdrijf om een straf van zes maanden op te leggen, en tegenover een delinquent die persoonlijk verschoonbaar of natuurlijk voor verbetering vatbaar is en voor wien de schorsing « billijk en de zedelijkheid bevorderend » is.

De praktizijns van het recht hebben allen gestaan tegenover dit tragisch dilemma : ofwel het feit verschoonen en den tot voorbeeld strekkenden aard van de straf verwaarloozen, door een straf van zes maanden uit te spreken om de schorsing toe te passen, ofwel de straf aanpassen aan den ernst van de overtreding en derhalve de schorsing onmogelijk maken en gevaar loopen vaak

la responsabilité personnelle, peine qui écrase définitivement le délinquant et souvent compromet tout amendement.

A notre sens, rien ne doit être plus souple que l'application de la loi pénale parce que rien n'est plus varié et relatif que la responsabilité des hommes.

Nous possédons une magistrature qui, depuis cent seize ans, accomplit de manière objective, intelligente, humaine, insoupçonnable, l'œuvre de la répression.

Améliorons l'outil un peu étriqué que le législateur, il y a plus d'un demi-siècle, a mis entre ses mains.

Donnons-lui plus de liberté dans l'application de cette mesure si bien-faisante de la condamnation conditionnelle; en ce faisant, nous répondrons à un de ses vœux les plus légitimes, au vœu de nombreux membres du Barreau et aussi, croyons-nous, au postulat d'une répression plus souple et plus adaptée, c'est-à-dire plus juste.

CASSIAN LOHEST.

tegen wil en dank, een straf uit te spreken die niet is aangepast aan de persoonlijke verantwoordelijkheid en die den delinquent definitief verplettert en vaak iedere verbetering in gevaar brengt.

Naar onze meening moet niets méér soepel zijn dan de toepassing der strafwet omdat niets méér verscheiden en méér betrekkelijk is dan de verantwoordelijkheid der menschen.

Wij bezitten een magistratuur, die sedert honderd zestien jaar op objectieve, verstandige, menschelijke, onverdenkbare wijze het werk der bestraffing vervult.

Laten wij het ietwat bekrompen werktuig verbeteren, dat de wetgever meer dan een halve eeuw geleden in haar handen heeft gelegd.

Laten wij haar meer vrijheid geven bij de toepassing van dezen zoo wel-doenden maatregel der voorwaardelijke veroordeeling; aldus zullen wij beantwoorden aan een harer meest gewettigde wenschen, aan den wensch van talrijke leden van de Balie en ook, naar wij meenen, aan het postulaat van een bestraffing die leniger en beter aangepast en derhalve rechtvaardiger is.

Proposition de loi modifiant l'article 9 de la loi du 31 mai 1888, établissant la libération conditionnelle et les condamnations conditionnelles dans le système pénal.

ARTICLE UNIQUE.

Les mots « ne dépasse pas six mois » de l'article 9, alinéa 1er, de la loi du 31 mai 1888, modifiée, établissant la libération conditionnelle et les condamnations conditionnelles dans le système pénal, sont remplacés par les mots « ne dépasse pas deux ans. »

CASSIAN LOHEST.

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 9 der wet van 31 Mei 1888 waarbij de voorwaardelijke invrijheidstelling en de voorwaardelijke veroordeelingen in het strafstelsel worden ingevoerd.

EENIG ARTIKEL.

De woorden « zes maanden niet te boven gaat » in artikel 9, lid 1, der wet van 31 Mei 1888, gewijzigd, waarbij de voorwaardelijke invrijheidstelling en de voorwaardelijke veroordeelingen in het strafstelsel worden ingevoerd, worden vervangen door de woorden « twee jaar niet te boven gaat ».